

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes.....	0'25 ptas.
Fora, trimestre.....	1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.

Tota la correspondencia a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

RENAIXENSA

Un significat moviment regionaliste, es hui notat per tota Espanya; per aquesta Espanya tirània y carmentjada per l' opresor poder central.

Fins en la propia Castella, surgix el regionalisme, protestant contra la roïn y diabòlica conducta dels governants.

«La Voz de Castilla» «órgano defensor del regionalismo castellano», insertá dies passats un coratjós article, ab ferma protesta d' eixa colla de magansesos que baix la vesta de representants y vetlladors dels interessos comuts de la nació, aten per tota preocupació als seus asunts particulars, en vistes a omplir ses respectives alforjes.

El moviment regionalista que actualment es promogut en Valencia, Catalunya, Vascongades, Galicia, Mallorca, Asturias etc., no cap dúcute que s' encaminat a restablir les antigues nacionalitats autonòmiques y ses propis y respectius idiomes y lliteratura, esforçan-se titánicamente per avenir la malèfica cendra que l' ambició y despotisme dels Austries y Borbons varen enramar damunt d' ells quand constituiren l' unitat nacional despòtica.

Y si tota restauració pre-suppon un conjunt de fets e interesos oblidats o en decadència, que despertant de nou els pensaments y voluntats dels homens els excita a fer respectar lo que la incuria o el menys-preu els havia negat, es per demés llògich que s' deuem reconeixer els fundaments y antecedents ab que les avant-dites manifestacions s' apoyen pera creure que son de tot punt justes y llegitimes.

Tota manifestació lliteraria arguix un idioma y no s' concebix lo llenuguatje sinse un poble qu' el parle; d' aon se despren que la esmentada renovació y manifestació, suscite en la ment, la idea d' una activitat preterita, qu' induix a restablir y fer surgir la vida pràctica.

Nosaltres, no entenem per única patria la grand y variable extensió de territori que s' pòsa baix la mateixa bandera, obedint tan sols a un governt la vera patria a nostre entendre, es lo poble aons havem naixut, lo sagrat lloc que aniué los recorts y anyorances de nostra existència; lo resguard, aon descansen nostres avant-passats, la que va rebre l' acorонament de nostre bresol al agrunitarse, la que fundíx nostres famílies ab lo llaç del amor...

Tenen puix los fets qu' enumarem, un aspècte històrich-polítich y un altre geogràfic, d' íntimes relacions; aquells ab los anals de les antigues Nacionalitats ibèriques, hui reines espanyols; estos últims, ab los límits dintre 'ls cuales l' existència de les sus-dites Nacionalitats a ella unides, hi hagué de realicarse.

D' aon se despren que s' molt llegítima y llògica, la conducta seguida per valencians, catalans, etcétera, etc., ab lo sant fi d' aixecar y restablir sa propia independència, y sons respectius idiomes, vetllant per la purea dels mateixos, després de tres segles de centralització rampló y absorbent.

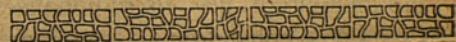
Pareixen rebelarse aquelles previsores paraules del grand En Jaume I, establidor de la Patria Valenciana, que va dir als fiills varòns de Na Violant en 9 de Giner del any 1248, cas de ser cridats a la sucessió de sa Corona: «Que ni l' ajuntaren ab Castella, ni li reconegueren superior-

itat de cap lley...» Com pronosticava nostre gran En Jaume I lo que havia de susuir...

Pareix sonada la trompeta de nostra revindicació.

Trevalem ab coratje, seguim vía dreia en la tasca mampresa, auxéim lo cataléptich somni mortal que tan de temps ens ha tingut paraliçats e inactius, desvellem nostres energies; en llontanança, surt l' estrela de la victoria. Un esforç, qu' alplega l' hora anelada de nostre deslliurament.

LEGO.

Copiem y traduim de *El Debate* del dia 9 de Maig, el següent article:

“Factor necesari

Tot moviment regionalista deu contar ab un factor important: com lo regionalisme català.

Estudiant en ell apendrem a realicar llabor positiva d' afirmacions.

Los regionalistes catalans practiquen habitual-ment el principi conforme ab quin no se (destruix) ab profit y garanties d' estabilitat, si no lo que se (sustituix).

Ayans de protestar contra alguna invasió del centralisme, creen en sa comarca el orgue que ha de suplir ab ventaja les funcions del polp caciuil. Ayans de reclamar la personalitat política y administrativa de sa regió, la ressuciten y reconstituen sabent que no es prou el borràr sentiments, les llíriques aspiracions y els arqueologismes lliterari-històrichs. S' han capacitaten a la regeneració nova pèra que Catalunya siga capás de regirse

propiaient, En assó van davant de les atres regíons; les cuales, si un Govern descentralitzador, les concedira de sòpte, l' autonomía, no podrem fer ús de la mateixa, y acás ni tan siquera ho intentaren, com no han pretengut establir la mancomunitat qu' es concedí ab caracter general, encara que sols Catalunya s' hatja aprofitat de la concessió.

Puix com a força política eficient y foguejada pera lluitar contra el caciquisme Central. ¿Qui desconeix el valor del Regionalisme catalanista?

Los partits de turno ho saben bé. La derrota de 1907, cuand en tot lo Principat no lográ acta ni de senador ni de diputat ningún conservador ni liberal, parla ab molta elocuencia en tal sentit. Y si per diversos motius s' ha atenuat, ben poch per sert, aquella manifestació del divorci que separa a Catalunya dels partits turants, el divorci seguì lo mateix camí, tan absolut y radical com allavors.

No amagarérm qu' els regionalistes cataláns consagren massa temps y excesiva insistencia a cuestions discutibles, quin hora no ha alplegat, fins poder calificarse al present de biçantines, y que no mereixen pendres en consideració al tractarse d' actuacions "pràctiques y del moment".

Passe y encara está bé, que 'n llibres u conferencies se pro-pague la teoria de les nacionalitats; mes convertirla en article d' un programa minim y portarla a un manifest electoral mos sembla estéril y casl infantil. Urgix obtindre en primer lloch la descentraliació, l'autonomía per totes les regíons, y després alplegará l' hora de preocuparse sobre si constituix o no, Andalucía, una nacionalitat.

Afortunadament l' experientia ens permet aguardar que en les Corts, y tal vegada a fora de les Cambres, els Regionalistes catalans han de contribuir a cuant signifique ressurgiment del regionalisme en les demés regíons espanyoles.

Colaborant efectivament, ab lo senyor Maura durant la discussió del projecte de Lley d' Administració local, y tan de bona fé, y tan intensament, que 'n Catalunya se

tenia per conservadors al senyor Cambó y als seus amichs, y en Madrid se dia catalanista al senyor Maura.

En 1909 lo senyor Cambó proposá al senyor Maura una companya propagandista, per tota la nació, pera donar a coneixer l' ideal del Regionalisme.

En diferents ocasions els Regionalistes cataláns s' han dirigit a Galicia y Extremadura y a altres regíons, que per desgracia, estaven tartament esclavitzades a la tiranía caciquil, y no respondueren com són pròpit interès y el de Espanya requerien...

Es evident, y homens de tan sobtil sentit practich com els cataláns, no poden desconeixer que l' arma única eficaç de que han abusat contra ells los seus adversaris, ha segut el sofisma de pintarlos com enemichs d' Espanya o com solicitadors de irritants privilegis.

¡Indigna calumnia! A destruirla, a apoyarse en les altres regíons y a ajudarles en la tasca de sa lliberació a donar, en apretada massa ab les comarques germanes, la batalla al centralisme, Catalunya, els regionalistes cataláns se troben de segur decidits. Si surgix un moviment serio en pró el Regionalisme, el concurs catalá no ha de faltar.

SBNSE CDMENTARIS."

gloria i defensa de la ciutat de Castelló.

¡Avant sempre! no tinguessen per jamai seguia lo camí comensat, que Deu i la Patria ja hu premiarán. Si 'ls vostres enemichs vos ataqueuen, si 'ls que no senten palpituar en lo seu cor les vibres del patriotisme vos volen possar obstacles, vatros, joventud que canten les glories i grandeses del poble que vos ha vist naixe, continuem ferms a la bretxa fins derrotar an esta alta generació util i sense ideal.

Vatros sou un esprit nou, no sou com estos redentors aprofitats, qu' exploten la credulitat i sensillesa de la gent, no sou com estos que pregonen l' amor fals ni tampoc com los que se serveixen de la política per a enreguir-se i donar-se bona vida, no, vatros aixequen una bandera molt mes gran, molt mes noble, perque es la mes verdadera e inspirada en sentiments verdaderament altruistes i patriotics, i per aixó precisament vos excito per a que continuesen sempre en la vostra empresa perque ademes de derrotar als enemics de l' independencia regional, donaren una lliçó a tantissims *pancistes* que contemplen indiferent lo porvenir de la regió valenciana, i 'ls demostrarreu les vostres pures conviccions, al mateix temps que glorificareu a la Patria que vos estima.

Estic segur que no necessitaveu lo meu crit ¡d' avant!, pero admiteu-lo, perque surt del pit d' un com vatros, d' un que pensa com vatros i que desitja que la rica llengua valenciana esdevinguí i perduri sempre tiomfal. Y com he vist que vatros heu donat lo primer pas per conseguir-hu, lo meu cor catalá i enamorat de la dolça parla germana, s' ha alegrat, perque encara que eixe poble no es ma propia patria seixa, es un poble germano i ademes, es lo bresol d' algú molt estimat.

L' únic que 'm queda dirvos avui es que continuesen en la vostra tasca posant alta, ben alta, dreta, ben dreta, la bandera valenciana que 's lo simbol mes sagrat dels vostres patriotics amors.

HEIC.

Tortosa, Maig 1916.

¡Avant sempre!

Atenent al priech de l' autor
respetem la ortografia, tal
com va.

N. de la R.

Per fi, Castelló, l' hermosa ciutat de la Plana conta ja amb un periodic que surt a la palestra per defensar la llengua que hen heretat dels nostres pares, i quan VEU DE LA PLANA va vindre a les meues mans, vatj sentir una alegria gran, una joia inmensa perque venien a omplir un buit que feia temps se obserbava; pero vet aquí que vatros, jovens que estimen lo llenguatje del vostre poble, este buit l' hen salvat ya, i plens de fé i d' amor per les vostres tradicions, hen posat en práctica la sublime idea que algún dia, potse no molt tard, servirà per a ser la mes gran honra,

VERSONS DE PATRIA

AL REYNE VALENCIA.

*Ya a traició, ya a traició, ¡oh patria aimada!
te feren en lo cór mortal ferida,
y muntés el calvari de la vida
d' espines la teua anima prenyada.*

*Vil extrany te comtemples abandonada
en ton somni letargich adormida,
y clavada te en tú sa ma homicida
perqu' eres pera dell terra preciada.*

*Si sentes sét de llibertat y gloria,
móstrali dignament passats agravis
recordant tristes fulles de l' historia,
paraules de pietat en vostres llabis,
la força de la raça, la memoria,
la inquebrantable fe de nostres sabis.*

Enrich d' Yvernois.

Atoiadures centralistes

L' odiós centralisme abatolle les energies locals, enmigranya l' llest desenroll de les activitats comarcanes, seme' els brots iniciaors de millors cā no duptarho pogueren esclatar flayrosament a la revòlta de llur asahonat temps en escullades branques de regeneració y grandea.

Son a manta 'ls perjuïns que l' centralisme 'ns fa arreplegar dins lo terré polítihc, en lo qual mos fá baquegar de riure vore a cualsevol Alcalde del nostre reyalme abocar desde la cadira presidencial barbarrisomes castellans a cabassaes, donant mal de ventre sense voler als seus conciutadans, quins se maravellen escoltant la desbromá 'n trontoll de paraules, quals lletres no s' apequen les unes a les altres ni en cola. Y si ací s' arrematave tot ya estava bé, lo jocant es que la mar de vegaes, per alló de qu' en terra de cecs lo tort es lo rey, pot tot assó regolfarse 'n profit vanitos d' algú empleat foraster, que d' ells ne tenim enramats una fotracá.

Mos dirán cā fi de plantar les fites a dit abús huí necessari, pà d' aixó s' establissem les escoles obligatories de llengua castellana, satisfent en llurs aules la precisió que tenim d' entendremos tots los peninsulars ab una rónega parla. A d' aixó hem de dir com a resposta que 'ns satisfá fermament depredre coses que no sabem encara del tot; pero be pogués també l' Govern, que pera demandar dinés pareix un grapat de lliures de sangoneres, posar estudis dels idiomes regionals, y que desde 'ls Governadors d' hasta lo darrer escrivent o polissero forasters, se calfaren un poc lo cap avans d' esser endreçats açí; y aixina sense necessitat d' interpret coneixerien més a fons nostres antigues institucions, la naturalea del nostre clim, les necessitats en les quals naveguem.

Tancare l' article parlant de que 'n l' ordre econòmic lo Poder Central mos té fets una calamitat. Pera escançar miquinories com la demolició d' un edifici públic, vendre bens comunals, obtindre subvencions grosses o xicotetes y altres pareguts assunts, se necessite fer molta faena y prendre moltes suaes en anaes y

L' home a la Dona

UN PROBLEMA

Una eminentíssima periodista francesa, Mlle. Marie Laparcerie ha publicat un follet dedicat a contestar esta pregunta: "¿Com encontrar marit després de la guerra?" Y argumenteje, aixina: "El número de elegides será curt. Urgix puix, per damunt de tot, que cada una se resolga a contarse entre les privilegiades, que la idea *yo vulch casarme!* vos acompañe per tot arreu".

Francament, si les fadrines y viudes jovens y no jovens, se limiten a viure obsesionaes per el pensament y el desig de casarse, es mol possible que no se casen, encara que l' dotor Mardeu, en el que apoya el seu argument la brillant escritora francesa, sostinga que "tot lo que 's vol de veritat se conseguió", porque la experientia, que 's dota en totes les ciencies, mos fa vore la manifesta falsetat d' esta teoria. ¡Les coses que han desitjat ab deliri... y que no han conseguit!

Pero es possible que l' problema

no estiga ben plantejat per Mlle. Laparcerie. La guerra, entre atres resultats, tindrà el de obrir a les dones moltes portes que fins ara tenien tancaes en el comerç, la industria, la banca, els ferrocarrils, etc. etc. Pera les dones no serà com fins ara, en algunes, el matrimoni la resolució del problema econòmic. Es possible qu' entonces siguen els homens els que necessiten casarse pera viure.

Apart d' assó está el pleit sentimental y romantich. Y en eixe sentit es mol possible que tinga raó la espiritual escritora francesa.

Dies passats me feu molta gràcia una caricatura que viu publicà en una revista, també francesa. Una senyoreteta guapissima y elegantment vestida, del brás de un home, curro y coixo. Sentades en un banch, mirant passar la parella dos senyoretetes jovens també y tan guapes com aquella y com aquella de modals y pressencia distinguidíssima. Una d' éstes dia a l' altra:

—¡Qué sort la de X...! ¡Conseguir un marit cassi sancer!...

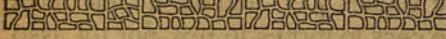
MANEL BELLIDO Y RUBERT.

vengudes, pera vindre a rebre la concessió allá *als quinze del colombró*.

En diferents ocasions no pots mamprendre festes de grat estimul y rialler pervindre perque d' allà dalt mos han posat imposts tan goniosos que vé a costarmos més l' espart que l' escurá.

No pot servir de conhort que diguen nostres adversaris c' al no esser ells d' ací tenen més imparcialitat p' jutjar de lo nostre; perque eixa traça de tartaboquets contra les buanyetes c' alguna volta 'ns ferixquen, tot se torne palla de faves al costat dels perjuïns en quemô la peguen homens que no están aveats a les nostres costums y condicions. Y per tant no son ells prou qui pa llaurarmos lo benestar, ni están ben entesos en l' art de governarmos.

ALMUGÁVER.

SECCIÓN ARTÍSTICA

Del Monument a Cervantes

El Poble

En Espanya podem dir que apenes si existix ambient artistich, referintme al públich.

Els bous, la política caciquera y el indiferentisme tenen fondes arraills qu' omplin sancera l' atenció de casi tota la gent.

Joseph Ortega y Gasset te dit, que pera qu' Espanya desperte, te que passar per una época grand de curiositat intelectual.

Ara díguenme, puix, si en estos condicions el poble espanyol n' enten d' art.

El Jurat

Se done l' cas trist, que un jurat que ha d' elegir de tres bocetos del Monument a Cervantes el definitiu, solte el fallo podem dir que casi sense haverlos estudiat. (Admitin que l' jurat fora competent). Y arremate premiant el mes roín dels tres y de la majoria que se presentaren. Puix fon un desacert; en primer lloc el escullirlo pera el fallo darrer rechacant al del *bloc* de artistes que ere al nostre entendre el mes espanyol y propi de la llavor cervantina.

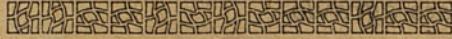
Els Artistes

Al premiar el boceto de Conllant Valera y Martínez Zapatero, queda descartat el de Anasagasti e Inurria que se esperave per tots que seré el premiat.

Davant de tan grand *bonyola* del jurat els alumnes de la Escola de Arquitectura de la Cort y els intelectuals espanyols han protestat ab dignitat que 'ls honre.

Lliguem nostra fòrca encara que chicoteta a la protesta que anomenem.

GRECO.

Despertar

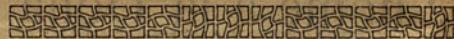
Nostre resurgir es ya naixut esplendorós; anide en nostres cors l' alegria per tan faust aconteiximent; y som plenament feliços al contemplar l' empenya lluita, que noblement sostenen les principals regíons Espanyoles, en defensa de ses llibertats perdudes, y ab lo motiu justissim de recobrar ses furs vilment robats, per un mal rey tantes vegades malahit, que logrà ferrimos ab son decret nefast, caent esclaus de ses exigencies torpes, y sumits per llarg temps en una sopor folla qu' ens inutilicà pera la lluita, y feu quedar nostre coneiximent desvariad per complet.

Hui despertem animosos al desganat gemech del caragol guerrer que aviat crida nostre esfors precis, y ab son crit estertor pareix plorar la dixadeç d' alguns sons fills, que descastats fuchen torpement del sacrifici que se impose a tota còsta, si no volem pasar per la vergonya denigrant de vore morir nostra causa regional, la mes santa y justa de cuantes existixen al mond, y son venerades ab lo major respecte. No esquiven puix germans la noble lluita ya empennada, y oin sumisos la veu de la patria qu' en lo llit del dolor amargament demana nostra ajuda. Es la mare la que suplicant crida un remey pera son mal de gravetat cuidadosa, es ella, la que sempre fón carinyosa y deferent ab nosaltres y no titubejá

en sacrificarse heroicament per nostre bé; la que cuidá forem felicis y lográ després de grans esforços, anarem al cap de les nacions en el armonios concert de la civiliçació. No es puix humà dixarla sumida en l' abatiment mestrist després d' eixes demostracions de carinyo y nobles sacrificis. Devem formar quand antes batallons aguerrits de valerosos patriotes, que al crit magestuós de «Vixa el reine llevanti» s' apresaren a empunyar les àrmes vençedores del dret y la justicia, y envestin sens mires al perill, contra eixe monstre odiós del centralisme, que preté aufegarmos ab ses garres indomables de fiera salvatje, logrem donarli segura mort, y haurem conseguit a un temps, salvar nostra mare de tot cuidados mal, y rómpe les cadenes de nostra exclavitut que tan ens humillen y avergonyixin.

MOSSEN.

Castelló, Maig 1916.

AMPARÍN

Recorde que cèrta nit per mitant giner, respirant l' atmosfera gelà, crùa, pasejavem per front a la casa aon habitava la meua Amparín. En el campanar sonaren les dotçes, l' hora senyalà pera retirar yo la carta qu' ella m' havia de deixar en la reixa.

Pasetjant pasetjant, me pari a encendre un cigarro y sense que ningú poguera observarme, després de apagar el misto replegui la carta promesa qu' estava al rincó opost al que allumenava el fanal; l' alegria no cabia dins de mi.

El company parlava... no se què y yo ho afirmava en senyes mèntres tocava aquella carta que s' esbarava dels dits.

Poseedor de lo que creguí flor amorosa, no podentme contindre li diguí al amich: «En donar esta volta te deixe, Jaumet; puix tinch moltes llissons pera demà y ademés vullch llegir un drama valencià».

«Un drama valensià? digué Jaumet extranyat; y es que lo mateix

ell que la majoria dels valençians desconeixeu les lletres de la terra-ta. Puix sé, proseguí: Un drama valençà titolat «L'ombra del ciprè».

Mentre mon pensament volava... transcurri un instant y al arribar al cantó del carrer, despedintse com anavem me digué: Fins demà, Ricardo.

Havia desde aon se separarem a ma casa, una trosa llarga y yo ansios en saber lo qu' ella estampara en lo paper blanch perfumat, entrí en lo café mes proxim y me possí a llegir baix la llum que moria. ¡Qué sorpresa vaig rebre al llegir: «Olvida y perdon Ricardo, soch de Delfin. Tallaes pera sempre nostres relacions. Amparo».

En els ulls plorosos, lentament me dirigi a casa, y ya en ésta, tanquí furiós la pòrta del carrer com si havera deixat a la part de fòra, les desdijes de la falsetat.

Caiguí desplomat en la mecedora y mèntres contemplava aquella carta fosca... negra... les llàgrimes de pena que brotaven de mons ulls corrien per els negres ringlons emborronantlos.

—¿No coneixies tú al meu amich Ricardo Rosell?

—¿Ricardo Rosell? Es hu que viu en la plaça Llombart?

—No, nó, un primet, serio, que vingué el dia de la paella...

—¡Ah! ¿hú que volia o arribá a cortechar a Amparo la muller de Delfin?

Ell mateix. ¡Cuant te sufrit! Sis anys qu' està malalt; consumintse poch a poch tal volta per una... femella que l' ha arrastrat fins la mort y quiçás ni s' enrecore d' ell. Al morir ha dit que damunt de son panteó vol que graben uns versos de «Un drama Nou».

—Conque versos?

—Sí, uns versos que diuen...; dixam recordarlos.

Tin llàstima—dia Amparo suplicant—no me pegues més, Delfin. ¿Son culpables nosotros de que t' haixquen exit mal els negoçis.

Y el mol canalla després de perdre una fortuna en la casa de joch ençés de cólera els pegá la gran

palisa a Amparo, Delfinet y a la criá.

Pasava el enterró del infortunat Ricardo per front a casa Amparo, ésta que ho sabia s' asomá al balcó y no pogué menys qu' esclatar en un plor amarguissim. Al chiquet que tenia en braços se le ocurri tirar un ram de flors que portava en ses manetes, a temps que caigueren al mig de les de la corona.

Lo que mes l' impresioná a Amparo fon cuant visitá el panteo els versos de «El drama Nou».

.....sols ignore
si te odie qual dechò si t' adore.

AURELIO PUIG USINA

¡¡Fenomenal Escàndalo!!

Fon promogut l' altre dia en l'establiment de «El Morito» per un comprador que demaná una botella de «Champagnette» contestantli En Lluís Catalán que s' havia arrematát.

No vullgué dirli al comprador que s' estava esperant un vagó de botelles demanaes a tota velocitat.

Nostre home arremata a punyaes al pobre Lluís, y a no intervindre els vehins, hi ha una hecatombe.

¡Cavallers, el colmo del Champagnete!

A este pas, així com ara costa la friolera de 1'40 pesetes, quantsevol-día, estarà a l' alça dels aeroplans.

De la nostra història

Les Tropes Valencianes en lo Sigle XVII

Per constituir un curiós record històric dels últims temps de la època foral del nostre Regne, anem a ocuparnos breument de la organisió militar valenciana disposta per lo Decret de 7 de Maig de 1643.

L' exèrcit del Regne devia constar de huit mil infants, distribuïts en huit terços de a deu companyies d' a cent soldats cada una. Dels

huit terços s' havien de formar dos en esta ciutat, tres en la part de Llevant y els atres tres en la de Ponent.

Cada companyia se dividia en quatre escuadres, a les órdens d'un cap cada una d' éstes. El armament de cada companyia era: trenta piques, quaranta cinc arcabussos y vinticins mosquets.

Dos voltes cada any, en mars y en setembre, devien reunirse les deu companyies de cada tercera pera pasar revista. Cada tercera estava baix les órdens d' un maestre de camp.

Estes tropes no podien ser obligades a prestar atres servis que els relatius a la defensa del Regne y dins de la seu demarcació.

La oficialitat del exèrcit valencià disfrutava de alguns privilegis, com el de no poder ser obligats a servir en atre punt, el us de armes defensives, el de no estar obligats a exercir oficis públics, etc.

B.

De (*La Libertat.*)

Avis interessant de la Joventut Regionalista de Castelló als llauradors y viticultors de la província.

Haventse propalat, sens dubte de bona fé, que la terrible plaga del mildew havia fet sa aparició en les vinyes moscateil de Benicassí, la Joventut Regionalista ha nomenat una comissió de sa Secció d' Agricultura pera qu' anara a la vinya població a fi de confirmar o rectificar dita terrible noticia.—Del detengut exàmen resultà que les fulles qu' han donat orige a d'aquesta suposició no estan atacades per lo mildew y la cremadura que presenten es produida per l' acció del gregal furiós de dies arrere y molt principalment per l' excessiva acides del sulfat de coure no prou neutralitzà per la calcs en la confecció del caldo bordelès.

Hui per hui no hiha una sola taca de mildew en les vinyes de Benicassí y poden estar ben tranquillos los alarmats viticultors d' aquell terme.

¡De cap a un pesebre!

En la resenya que fa «*La Tribuna*» de la correguda de bous celebrada recentment en Sevilla, mos dona la siguiente noticia, la que mereix ser coneguda de tot lo mond.

«La cabeza del foro «Vencedor», del qual le fué concedida la oreja al trianero, ha sido cortada por orden del «Subsecretario de Instrucción pública», Natalio Rivas».

¿Qué vos sembla?

Aixó es vetllar en pró de la cultura...

Així acamina la pobra Espanya, tirá per cránchs... que'n lloch de preocuparse per lo problema de la ensenyansa tan perduda y desquiciá, com ho reclama lo sagrat carrech (hui prostituit) que li es encomanat, y preocuparse en buscar el migs de fer mancar el immens número d'analfabéts que per desgracia tant abunden, distrauen tota s'atenció en fomentar el denigrant espectacle dels bous, que a tanft baixa esfera mos nivelle, y rendir pleitesia a un mom-florita de tratje ridicul, que no fa altra cosa que quatre desabrides e incoherents pantomimes davant d'una fera en constant exposició de sa vida.

Mes tornant a lo de avans. Esperem que l'honorabile cap de «Vencedor» figurará en l'antesala de Subsecretaría, entre aquelles figures tieses y graves que hi han en el palau de Foment. Pero sinse disputa, els grangs servicis portats a la cultura espanyola per el Sr. Belmonte, mereixen cosa mes soná y nosaltres s'atrevim a brindarli la idea al seyñor N. Rivas per si li complau. ¿Per qué no se fá una suscripció nacional entre tots els Centres de primera y segona ensenyansa y aixina podríá el Sr. Rivas alçar una estàtua al seu torero favorit, colocantla en el vestíbul del palau de Foment?

Es lo menys qu'el chich se mereix y el seu digne admirador pot fer per ell.

Lector: Aquesta y no altra es la llavor que podem esperar dels centralistes en be de nòstra estimada Espanya avergonyida...

COMENTARIS

Habém rebut un atent B. L. M. de lo President de la Acadèmia Valencianista del C. E. y M. Agrahim la invitació que mos ha fet y lamentém no haver pogut assistir.

Hem vist un exemplar dels «Goigs a la Mare de Deu de Lledó», escrits per nòstre benvolgut amich, el ilustrat bibliotecari d'esta capital, En Lluís Revest.

Per la molta aglomeració de original no els publiquem ara, conforme nostre desig.

S'ha publicat, en esta ciutat, una obreta titolá «Ilusión d'un soldat». Se tracta d'un monòlech en vers y es l'autor Vicent Breva Branchadell. S'ocuparem mes detengudament.

El Ajuntament, en los confeccions presuposts pera'l present any, invertix 600 ptes. com a subvenció a la «Biblioteca Popular Valenciana» que's publica en Barcelona baix la direcció de nòstre benvolgut company y paisá En Joseph Ribelles Comín, per lo que tan sols lloançs mereix aquest acord per el interés que la Corporació Municipal demostra en pró de la cultura valenciana.

En tot el respecte degut, preguem al seyñor Peris fasa d'ordenar la divulgació dels exemplars de la esmentá publicació, puix es verament llastimós que mentres podien ser repartides per les Societats de Castelló y ser llegits, siguen tirats a un racó de la casa de la Ciutat.

Esperem del digne Alcalde serà servit el complau-remos en este prech.

Tenim que donar als lectors una bona nova. El Tribunal Suprem ha declarat anulà l'acta del distrit de Girona per aon, aparentment, fon derrotat el seyñor Masó, regionaliste.

Així, puix, en nova lluita se decidirà qui ha de ser el representant en les Corts, de Girona.

De cor felicitem a nostres amichs d'allá per l'acte de justicia que s'els ha fet y esperem ab confiança el triumf de nòstra causa en la ciutat germana.

En la sessió que l'Ajuntament celebrá lo dia 10 del corrent mes, acordá per unanimitat, el donar un vot de gracies a nòstre benvolgut mestre En Gaetá Huguet, per els treballs qu'en pró del mateix te portats a efecte.

Verament mos complau y satisfá.

CONCURS

A contar del 22 de Abril «VEU DE LA PLANA» obrigué el següent concurs:

TEMA

«Descripció del descubrimen de les Amériques per Colón. Influència de Valencia en tal descubriment.»

BASES

- 1.ª A este concurs poden concurrir tots los chichs y chiques d'este Reyna de 9 a 15 anys d'edat.
- 2.ª Los treballs que's presenten se rán escrits en valenciá.
- 3.ª Los treballs aniran tancats en un sobre, este sobre portará un lema que será el mateix en que aniran firmats los treballs. Accompanyarà al treball un sobre mes petit y dins una carta que continga nom y apellidos del concursant y domicili.
- 4.ª Los treballs aniran dirigits a la redacció de VEU DE LA PLANA
- 5.ª El temps pera presentació de treballs finarà lo dia 31 de Maig.
- 6.ª Se publicarà el treball premiat y el retrato de l'autor.

Se nomenarà un jurat format per persones competents.

El prèmit serà un estuig de dibuix que regalarà hu dels de casa.

Imp. de Joaqun Barberà

Línea de Vapors

TINTORÉ

BARCELONA

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona
PER LO MAGNIFICHE VAPOR

FRANCOLI

Travesia rápida.—Llum eléctrica en tot lo barco.—
Telegrafía sens fils. — EXIDES: De Castelló, Diumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimarts vesprá. La càrrega s'admet en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

RELONGERIA

• • DE • •

Eduard Parés

GONZALEZ CHERMÁ, 76

Relonges de les millors marques, cadenes, dijes, ulleres y gafes de totes classes. Gemelos Teatre y camp.

PREUS SENS COMPETENCIA

Droguería

L' ARAGONESA

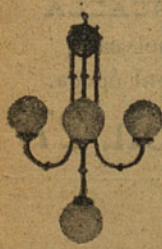
= DE =

• Lluís Gomez Molinos •

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumería del pais y extranjer. Drogues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotografichs y maquinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lámpares OSRAM

A 1'90 Pesetas, de 5 a 50 bujías

Marca wolfram a 1'40 ptes. de 5 a 50 »

» Vulcan a 1'30 lámpara

» Madrid a 1'30 ptes. »

Inmens surtit en aparatos pera gabinet, saló y mentjaor

Fornillos, Planches, Cazos y Estufes eléctriques

Complet surtid en material pera instalacions

Lampistería de PERE FECED

González Chermá, 78

PETRÓLIO Y GASOLINA

de la casa VILELLA, de Reus

DE VENTA:

ENRICH TARREGA

Plaza de Tetuán.—CASTELLÓ

Insecticida RODRIGUEZ

Contra el Poll-roig, Serpeta, Pulgons, Fumagina, Negreta y cuants insectes y criptogames ataqueun al taronger, llimoner, oliveres, pomeres y demes arbres.

APROBAT son empleo per R. O. de 30 de Giner de 1912.

DEPOSITARI:

En Joseph Vaquer Gomis

Paseig de Morella, 5

CASTELLO

Panyería y Sastrería

DE

Antoni Soliva

Altes novetats en géneros pera caballer ressibits pera la present temporá.

Confeció esmera y preus economichs

Colón, 11.—Castelló

Diu BUSUTIL

que tots els elegants coropren en sa casa. ¿Sabéu per qué? porque **BUSUTIL** es el que ven mes barato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus compradors estiguuen contens encara que pergue.

Moderna y Lujosa Confitería y Patisserie

DE

Vicent Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de fruita.

González Chermá, 56

URALITA-ROVIRALTA

Piçarra artificial d' amiant y portlant comprimit pera Teulaes, revest. Planches especials de 120 per 150 centímetres pera cubertes de poca. Pera preus, mostres y condicions de venta a

ROVIRALTA Y COMPAÑIA, S. EN C.—INGENIEROS

Depòsit en Castelló a càrrec de J. B. V.

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tota afeció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarrs, per crònics que siguin.

Venta en Farmacies y centres de específichs. En Castelló FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, González Chermá, 66

BAR ANGLES

Establimen reformat a la moderna. Servici esmerat. Sopars pera eixides de teatre y cine. Cerveces y eixarops del país y estrangers.

Dumenge Montesinos
González Chermá, 44

Casa de SANCHO GERMANS

(SUCESORS DE ENRICH TÁRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los gèneros concernents al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la present època.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry
36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Sabateria

DE

JAUME GONZALEZ

Calçats de última novetat. Especialitat en el calçat a la mida.

Inmens surtit en calçats de lujo.

20, Ensenyanza 20

Elixir Gomenol Climent

Es el millor antiséptich de les vies respiratories

Curen radicalment els Catarros crònichs y aguds. Tos, Bronquitis, Asma, Grippe, Resfriads y totes cuantes enfermetats radiquen en l' aparato respiratori.

Depòsit en Castelló: Victorí Aparici, Pí y Margal, 17

Automòvils Castellonesos d' Alquiler || Garage: Lluís Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETTAS. Automòvils de propietat. Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor Viciano, 14 al 26.—**CASTELLÓ**

J. B. V. / Institut de Ciències Catalanes

González

za, 135

5
cours de les
res.

asses
Conductora

D. V.
Pi y Margall, 57 y Obelisco, 8.—Castelló

B

Café extra,
millors marqu
Depositari exc

J.

Trans

Màquines, c
especial y emt

D. V.

EDUARD VICIANO

PAQUETERIA. — MERSERIA — ALTES NOVETATS
Tires bordaes desde 10 céntims vara. Gran surtit en colls «Pierrot», «Olga» y corbates «Nortón».

Caballers 1 y Colón, 20

Llibreria Religiosa-Escolar

DE

FRANCESCH S. SOLER

Nou y modern establiment. Material de dibuix y escritori. Llibres de texto pera escoles y demés objectes ab la matjor economia posible.

5, Colón, 5

Gorreria

= DE =

CONSUELO CARRIÓN

Inmens surtit en gorres a 0'60 ptes. Gran varietat en tota classe de gorres.

Plaça del Rey En Jaume, 31

BASAR DE FERRETERÍA Y QUINCALLA

Especialitat en objectes pera regals y de peixca.

Lo millor surtit en palmitos pera la pressent època.

Emili Martí.—Colón, 27

